

**IT-TWEGĠIBIET TAL-KUMMISSJONI EWROPEA U TAS-SERVIZZ EWROPEW GHALL-
AZZJONI ESTERNA GHAR-RAPPORT SPEĊJALI TAL-QORTI EWROPEA TAL-
AWDITURI
“IT-TNAQQIS TAL-KORRUZZJONI L-KBIRA FL-UKRAJNA: DIVERSI INIZJATTIVI
TAL-UE, IŻDA GHAD MHUMIEX BIŻŻEJJED RIŻULTATI”**

SOMMARJU EŻEKUTTIV

I. Minhabba r-Rivoluzzjoni tad-Dinjità, l-UE ddedikat kapital u riżorsi politiċi konsiderevoli biex issegwi l-aġenda kontra l-korruzzjoni mal-Ukrajna. F’xi oqsma, l-Ukrajna rreġistrat kisbiet notevoli, f’oħrajn għad hemm nuqqas ta’ kisbiet sinifikanti.

II. La hemm definizzjoni universali ta’ korruzzjoni u lanqas sottokategoriji definiti b’mod ċar. Fil-ħidma tagħha mal-Ukrajna dwar il-ġlieda kontra l-korruzzjoni, l-UE fid-dokumenti tagħha ma użatx it-terminu “korruzzjoni kbira”, iżda t-terminu aktar komuni “korruzzjoni ta’ livell għoli”.

III. Il-fenomeni kumpless tas-soċjetà tal-korruzzjoni ma jistax jiġi indirizzat b’mod lineari, permezz ta’ strateġija unika waħda. Għandha tiġi indirizzata b’mod multidimensjonali. Approċċ olistiku u trasversali fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni huwa tabilhaqq prattika rikonoxxuta globalment¹.

L-UE avvċinat l-eliminazzjoni tal-korruzzjoni permezz ta’ erba’ linji ewlenin:

L-ewwel nett, fuq in-naħa preventiva, permezz tal-programmi tagħha ta’ assistenza makrofinanzjarja (MFA), appoġġ baġitarju, u l-Pjan ta’ Azzjoni għal-Liberalizzazzjoni tal-Viża, l-UE talbet l-introduzzjoni tal-kompetizzjoni f’diversi setturi. Dan, min-naħa tiegħu, illimita l-opportunitajiet b’mod sinifikanti u għalaq l-ispace għall-korruzzjoni ta’ livell għoli, pereżempju fis-setturi tal-gass u tal-banek, fir-rigward tar-rata tal-kambju, is-saħħa, il-politika tal-kompetizzjoni, l-akkwist pubbliku u l-governanza tal-SOEs.

It-tieni, l-UE kellha rwol ewleni, flimkien mas-shab internazzjonali tagħha, biex tincentiva u tistabbilixxi l-bażi legali u istituzzjonali għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni (kbira) ta’ livell għoli: L-Ukrajna introduċiet waħda mill-aktar sistemi komprensivi ta’ dikjarazzjonijiet tal-assi globalment, u stabbiliet istituzzjonijiet speċjalizzati kontra l-korruzzjoni. Dawn huma l-Uffiċċju Nazżjonali Kontra l-Korruzzjoni tal-Ukrajna (NABU), l-Uffiċċju Speċjalizzat tal-Prosekuzzjoni Pubblika Kontra l-Korruzzjoni (SAPO), il-Qorti Għolja Kontra l-Korruzzjoni (HACC), kif ukoll l-Aġenzija Nazżjonali għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni (NACP). L-UE pprovdiet appoġġ espert u bini tal-kapaċità lil dawn l-istituzzjonijiet permezz tal-programmi tagħha li għaddejjin bħalissa, li kienu qed jiżviluppaw rekord kredibbli f’każijiet kumplessi ta’ korruzzjoni ta’ livell għoli, minkejja kumplikazzjonijiet proċedurali minhabba l-pandemija tal-COVID-19.

It-tielet, l-UE investiet ħafna fl-għoti tas-setgħa lil soċjetà ċivili vibranti, il-ġurnaliżmu investigattiv u l-midja, u lin-negozji li jippromwov u kultura ta’ integrità, kemm fil-livell ċentrali kif ukoll f’dak reġjonali.

¹ eż. ara l-Konvenzjoni tan-NU kontra l-Korruzzjoni u gwidi tekniċi; 2011 Standarda tas-Shab Ewropej Kontra l-Korruzzjoni għall-Awtoritajiet Kontra l-Korruzzjoni; Ir-rapport annwali tal-attività 2019 tal-Grupp ta’ Stati Kontra l-Korruzzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa; 2018 approċċ Strateġiku tal-OECD għall-Ġlieda Kontra l-Korruzzjoni.

Ir-raba', l-UE appoġġat bil-qawwa r-riformi tal-prosekuzzjoni, inkluż permezz tal-attestazzjoni ta' prosekuturi fil-livelli kollha, kif ukoll ir-riforma ġudizzjarja usa' li għaddejja. Dawn l-elementi kollha huma kruċjali għall-approċċ multidimensjonali tal-UE fl-indirizzar tal-korruzzjoni (kbira) ta' livell għoli.

IV. Id-dokumenti ewlenin tal-UE relatati mal-Ukrajna jenfasizzaw b'mod konsistenti l-ġlieda kontra l-korruzzjoni bħala qasam ta' prijorità ewlieni ta' impenn fi tliet dimensjonijiet importanti: l-ewwel nett, permezz ta' *djalogu politiku* kostanti, it-tisħiħ tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni f'impenni ta' livell għoli (eż. dikjarazzjonijiet ta' summits, żjarat ta' livell għoli), laqgħat tekniċi u f'dokumenti ewlenin bħall-Ftehim ta' Assoċjazzjoni u l-Qafas ta' Appoġġ Uniku tal-UE 2018–2020. It-tieni, f'termini ta' kundizzjonalità fi *strumenti ta' politika* bħall-MFAs, fil-programmi ta' appoġġ tal-baġit tal-istat u permezz tal-Pjan ta' Azzjoni għal-Liberalizzazzjoni tal-Viża. It-tielet, bħala parti mill-*programmazzjoni* li pprovdiet appoġġ għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni u r-riformi ġudizzjarji.

B'mod konkret, diversi programmi tal-AMF tal-UE inkludew kundizzjonijiet relatati mal-istabbiliment tal-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni, inkluża l-Qorti Għolja Kontra l-Korruzzjoni; il-verifika tad-dikjarazzjonijiet tal-assi ta' uffiċjali ta' livell għoli; l-introduzzjoni ta' kompetizzjoni fis-setturi bankarji u tal-enerġija, speċjalment tal-gass; is-simplifikazzjoni tal-infurzar ġudizzjarju; l-għażla tal-kapijiet tal-aġenzji kontra l-korruzzjoni; u l-operazzjonalizzazzjoni tas-Sistema ta' Ġestjoni tal-Każijiet Elettroniċi għan-NABU u l-SAPO. Ir-rapporti tal-Mekkaniżmu tas-Sospensjoni tal-Viża jirreferu regolarment għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni ta' livell għoli u l-ħtieġa li jiġu żgurati l-indipendenza u l-effettività tal-istituzzjonijiet inkarigati biex jiġġieldu dan it-tip partikolari ta' korruzzjoni.

Bl-istess mod, hemm referenzi multipli għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni f'livell għoli fid-dokumenti ta' programmazzjoni tal-Inizjattiva tal-UE Kontra l-Korruzzjoni Fażi 1 u Fażi 2, u din issemmiet ukoll b'mod esplicitu fil-Kuntratt għall-Bini tal-Istat (l-ewwel riżultat mistenni kien: “progress serju fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni billi jiġi stabbilit u żgurat il-funzjonament effettiv ta' aġenzija investigattiva speċjalizzata kontra l-korruzzjoni għal reati ta' korruzzjoni ta' livell għoli...”) u l-Aġenda ta' Assoċjazzjoni 2015.

V. Żieda sinifikanti fit-trasparenza u l-attività tal-ġurnaliżmu investigattiv mir-Revoluzzjoni tad-Dinjità kkontribwixxiet għaž-żieda fil-perċezzjonijiet negattivi tal-pubbliku dwar il-problemi tas-soċjetà. Dan, min-naħa tiegħu, għandu impatt fuq l-affidabbiltà tal-indiċijiet tal-perċezzjoni tal-korruzzjoni, bħall-indiċi ta' Transparency International.

VII. L-UE appoġġat bis-sħiħ sforzi usa' ta' riforma ġudizzjarja kif ukoll l-iżvilupp tal-arkitettura kollha kontra l-korruzzjoni. Il-fiduċja fl-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni stabbiliti msemmija hawn fuq hija relattivament għolja, u dawn kienu qed jiżviluppaw rekord ta' każijiet, li ħafna drabi rriżultaw f'kundanni. Dik il-fiduċja, madankollu, hija affettwata mill-kumpaniji tal-midja nazzjonali u reġjonali li huma proprjetà ta' gruppi ta' interess akkwiziti, li ħafna minnhom infushom huma soġġetti għal investigazzjonijiet kontra l-korruzzjoni.

L-għan tat-twaqqif tal-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni kien li tinholq linja istituzzjonali speċjalizzata li qed topera b'mod parallel għall-katina tal-ġustizzja kriminali ordinarja, li ma kinitx lesta/ma setgħetx tindirizza każijiet ta' korruzzjoni. Dan huwa muri l-aħjar mill-Qorti Distrettwali Amministrattiva ta' Kyiv li konsistentement tat sentenzi li jimminaw il-ġlieda kontra prattiki korrotti. Bħalissa, il-President Zelensky rreġistra ligi li tabolixxi din il-qorti u tittrasferixxi l-ġurisdizzjoni tiegħu lil korp ġudizzjarju ieħor.

Il-partijiet mhux riformati tal-ġudikatura u l-korpi ta' governanza ġudizzjarja jistgħu jkunu mistennija li jeżerċitaw xi influwenza fuq l-istituzzjonijiet speċjalizzati kontra l-korruzzjoni, madankollu jeżistu

diversi salvagwardji li jimmitigaw tali riskji. Filwaqt li l-istituzzjonijiet indipendenti kontra l-korruzzjoni diġà huma kompletament operattivi u jagħtu riżultati, l-UE qed tappoġġa b'mod parallel ir-riformi komprensivi fis-settur tas-sigurtà ġudizzjarja u ċivili.

VIII. Il-baži ġuridika għat-tnedija tas-Sistema ta' Ġestjoni tal-Każijiet Elettronici għan-NABU u l-SAPO (waħda mill-kundizzjonijiet tal-MFA V tal-UE) ġiet adottata mill-Parlament tal-Ukrajna. Dan iwitti t-triq għad-diġitalizzazzjoni tal-katina kollha tal-ġustizzja kriminali, li se tagħti spinta lit-trasparenza u l-effiċjenza.

Il-proġett PRAVO-Justice (il-komponent 4) qed jindirizza l-kwistjoni tal-interoperabilità tal-bażijiet tad-data u l-affidabbiltà tar-reġistri.

IX. Il-livell ta' koordinazzjoni, inkluż il-kondizzjonalità reċiproka, fost is-shab internazzjonali tal-Ukrajna kien eżemplari. Dan kien il-każ għall-arkitettura kontra l-korruzzjoni, ir-riformi settorjali kontra l-korruzzjoni u r-riforma tal-prosekuzzjoni u tal-ġudikatura.

X. Huwa ġeneralment rikonoxxut li l-prattikanti u l-akkademiċi fil-qasam għadhom jiffaċċjaw limitazzjonijiet u sfidi perenni fil-kejl tal-bidliet fil-livelli ta' korruzzjoni kif ukoll jekk l-isforzi kontra l-korruzzjoni humiex qed ikollhom impatt. In-netwerk tal-OECD Kontra l-Korruzzjoni, permezz tal-Programm tal-UE għall-Integrità għall-Ġlieda kontra l-Korruzzjoni, qed imexxi indikaturi tal-prestazzjoni dettaljati ħafna kontra l-korruzzjoni li qed jiġu ttestjati f'diversi pajjiżi, inkluża l-Ukrajna. Madankollu, dan jibqa' qasam kumpless u miexi bil-mod minhabba d-diffikultà li titkejjel il-korruzzjoni direttament. It-tendenza attwali hija li wieħed ta' spiss iserraħ fuq kejl indirett permezz ta' indikaturi proxy li huma speċifiċi għall-kuntast iżda aktar osservabbli u azzjonabbli.

XI. Jekk jogħġbok ara t-twegibiet tal-Kummissjoni għar-rakkomandazzjonijiet tal-QEA hawn taħt.

INTRODUZZJONI

05. La hemm definizzjoni universali ta' korruzzjoni u lanqas sottokategoriji definiti b'mod ċar. Fil-hidma tagħha mal-Ukrajna dwar il-ġlieda kontra l-korruzzjoni, l-UE ma użatx it-terminu "korruzzjoni kbira" fid-dokumenti tagħha, iżda użat it-terminu aktar komuni "korruzzjoni ta' livell għoli".

12. L-approċċ tal-UE għall-eliminazzjoni tal-korruzzjoni ġie żviluppat b'mod imfassal apposta għall-Ukrajna. Issa qed tiġi emulata f'pajjiżi oħra. Dan jinkludi l-inċentivazzjoni tal-kompetizzjoni f'diversi setturi tal-ekonomija, u b'hekk jiġu limitati l-opportunitajiet għall-korruzzjoni.

OSSERVAZZJONIJIET

22. Il-kawżi ewlenin tal-korruzzjoni kbira huma ġeneralment magħrufa, jiġifieri jitqiesu f'Qorti tal-ligi bħala "fatt magħruf" li ma jkunx jehtieg prova. Teżisti biżżejjed evidenza ta' studji li jespandu fuq il-kawżi fundamentali tal-korruzzjoni kbira. Is-servizzi tal-UE kkummissjonaw studji u użaw għadd ta' sorsi kredibbli inklużi laqgħat, informazzjoni pubblika/midja/uffiċjali, u statistika qabel l-ipprogramar tal-assistenza teknika għall-Ukrajna.

24. Id-dokumenti ewlenin tal-UE relatati mal-Ukrajna jenfasizzaw b'mod konsistenti l-ġlieda kontra l-korruzzjoni bħala qasam ta' prijorità ewlieni ta' impenn fi tliet dimensjonijiet importanti: l-ewwel nett, permezz ta' djalogu politiku kostanti, it-tishih tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni f'impenni ta' livell għoli (eż. dikjarazzjonijiet ta' summits, żjarat ta' livell għoli), laqgħat tekniċi u f'dokumenti ewlenin bħall-Ftehim ta' Assoċjazzjoni u l-Qafas ta' Appoġġ Uniku tal-UE 2018-2020. It-tieni, f'termini ta' kundizzjonalità fi strumenti ta' politika bħall-MFAs, fil-programmi ta' appoġġ tal-baġit tal-istat u

permezz tal-Pjan ta' Azzjoni għal-Liberalizzazzjoni tal-Viża. It-tielet, bħala parti mill-programmazzjoni li pprovdiet appoġġ għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni u r-riformi ġudizzjarji.

B'mod konkret, diversi programmi tal-AMF tal-UE inkludew kundizzjonijiet relatati mal-istabbiliment tal-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni, inkluża l-Qorti Għolja Kontra l-Korruzzjoni; il-verifika tad-dikjarazzjonijiet tal-assi ta' uffiċjali ta' livell għoli; l-introduzzjoni ta' kompetizzjoni fis-setturi bankarji u tal-enerġija, speċjalment tal-gass; is-simplifikazzjoni tal-infurzar ġudizzjarju; l-għażla tal-kapijiet tal-aġenziji kontra l-korruzzjoni; u l-operazzjonalizzazzjoni tas-Sistema ta' Ġestjoni tal-Każijiet Elettroniċi għan-NABU u l-SAPO. Ir-rapporti tal-Mekkaniżmu tas-Sospensjoni tal-Viża jirreferu regolarment għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni ta' livell għoli u l-ħtieġa li jiġu żgurati l-indipendenza u l-effettività tal-istituzzjonijiet inkarigati biex jiġġieldu dan it-tip partikolari ta' korruzzjoni.

26. Il-Kummissjoni fil-fatt użat approċċ multidimensjonali fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni. Konsegwentement, l-UE avviċinat l-eliminazzjoni tal-korruzzjoni permezz ta' erba' linji ewlenin: l-eliminazzjoni tal-ispazju għall-korruzzjoni permezz tal-kundizzjonalità u d-djalogu politiku, l-istabbiliment u l-bini tal-kapaċità ta' istituzzjonijiet indipendenti kontra l-korruzzjoni, l-appoġġ għas-soċjetà ċivili u l-midja investigattiva, u r-riforma ġudizzjarja/tal-prosekuzzjoni.

27. Il-fenomeni kumpless tal-korruzzjoni fis-soċjetà għandu jiġi indirizzat b'mod multidimensjonali. Approċċ olistiku u trasversali fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni huwa tabilhaqq prattika rikonoxxuta globalment.

L-UE avviċinat l-eliminazzjoni tal-korruzzjoni permezz ta' erba' linji ewlenin:

L-ewwel nett, fuq in-naħa preventiva, permezz tal-programmi tagħha ta' assistenza makrofinanzjarja (MFA), appoġġ baġitarju, u l-Pjan ta' Azzjoni għal-Liberalizzazzjoni tal-Viża, l-UE talbet l-introduzzjoni tal-kompetizzjoni f'diversi setturi. Dan, min-naħa tiegħu, illimita l-opportunitajiet b'mod sinifikanti u għalaq l-ispazji għall-korruzzjoni, pereżempju fis-setturi tal-gass u tal-banek, fir-rigward tar-rata tal-kambju, is-saħħa, il-politika tal-kompetizzjoni, l-akkwist pubbliku u l-governanza tal-SOEs.

It-tieni, l-UE kellha rwol ewleni, flimkien mas-sħab internazzjonali tagħha, biex tincentiva u tistabbilixxi l-bażi legali u istituzzjonali għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni (kbira) ta' livell għoli: L-Ukrajna introduċiet waħda mill-aktar sistemi komprensivi ta' dikjarazzjonijiet tal-assi globalment, u stabbiliet istituzzjonijiet speċjalizzati kontra l-korruzzjoni. Dawn huma l-Uffiċċju Nazzjonali Kontra l-Korruzzjoni tal-Ukrajna (NABU), l-Uffiċċju Speċjalizzat tal-Prosekuzzjoni Pubblika Kontra l-Korruzzjoni (SAPO), il-Qorti Għolja Kontra l-Korruzzjoni (HACC), kif ukoll l-Aġenzija Nazzjonali għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni (NACP). L-UE pprovdiet appoġġ għall-istituzzjonijiet u għall-bini tal-kapaċità lil dawn l-istituzzjonijiet permezz tal-programmi tagħha li għaddejjin bħalissa, li kienu qed jiżviluppaw rekord kredibbli f'każijiet kumplessi ta' korruzzjoni ta' livell għoli, minkejja kumplikazzjonijiet proċedurali minħabba l-pandemija tal-COVID-19.

It-tielet, l-UE investiet ħafna fl-għoti tas-setgħa lil soċjetà ċivili vibranti, il-ġurnalizmu investigattiv u l-midja, u lin-negozji li jippromwovu kultura ta' integrità, kemm fil-livell ċentrali kif ukoll f'dak reġjonali.

Ir-raba', l-UE appoġġat bil-qawwa r-riformi tal-prosekuzzjoni, inkluż permezz tal-attestazzjoni ta' prosekuturi fil-livelli kollha, kif ukoll ir-riforma ġudizzjarja usa' li għaddejjja. Dawn l-elementi kollha huma kruċjali għall-approċċ multidimensjonali tal-UE fl-indirizzar tal-korruzzjoni (kbira) ta' livell għoli.

29. Il-proġett 12, b'baġit ta' EUR 14,5 miljun huwa fil-fatt l-akbar proġett tal-Kummissjoni fil-qasam tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni.

32. L-UE indirizzat l-eliminazzjoni tal-ispazju għall-korruzzjoni u l-inflwenza ekonomika tal-istrutturi oligarkiki anke permezz tal-kondizzjonalità tal-AMF: pereżempju billi ssir pressjoni għas-separazzjoni ta' Naftogaz, jiġi eliminat l-arbitraġġ fir-rata tal-kambju fissa, u jitnaddaf is-settur bankarju. Barra minn hekk, is-sistema ta' dikjarazzjoni tal-assi li l-UE appoġġat kellha rwol ewlieni fl-esponiment ta' dawk l-uffiċjali korrotti li l-oligarki kienu qed jużaw biex jippromwovu l-interessi tagħhom.

34. Huwa tabilhaqq il-Kunsill li jadotta atti legali li jikkonċernaw sanzjonijiet. Id-deċiżjonijiet tal-UE dwar il-politika barranija jeħtieġu unanimità fost l-Istati Membri.

Il-Kunsill qed jagħmel kull sforz biex jiżgura li l-elenkar jissodisfa r-rekwiżiti legali kollha kif definiti mill-Qrati tal-UE, b'kont meħud tal-ġurisprudenza li qed tevolvi, sabiex id-deżinjazzjonijiet ma jiġux ikkontestati b'suċċess fil-qrati tal-UE.

Huwa f'idejn il-Kunsill li jadotta atti legali li jintroduċu l-iffriżar tal-assi u miżuri restrittivi oħra u li l-Istati Membri tal-UE jimplimentaw dawk il-miżuri. Dan ir-regim għandu l-għan li jiffaċilita l-irkupru tal-assi mill-Istat tal-Ukrajna permezz tal-iffriżar tal-assi u l-prevenzjoni tat-trasferimenti tal-flus lejn pajjiżi oħra. Il-projbizzjonijiet tal-viża, min-naħa l-oħra, iservu skop differenti li ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni tar-regim tas-sanzjonijiet ta' miżapproprazzjoni.

36. Il-proġett ma jiffukax fuq il-korruzzjoni kbira iżda fuq ir-riforma tas-settur tas-sigurtà ċivili. Il-proġett inxexxielu jaqbad ritmu l-aktar veloċi dan l-aħħar. L-EUAM Ukraine tat diversi taħriġ u tagħmir tal-proġett flimkien mal-attivitàjiet ta' bini tal-kapaċità tal-Pulizija ta' Pravo.

F'Diċembru tal-2020, il-Pulizija Nazzjonali tal-Ukrajna rċeviet żewġ ċentri tad-data modulari tal-oġhla livell ta' żvilupp tekniku ffinanzjati mill-UE, f'network mal-infrastruttura tat-telekomunikazzjoni eżistenti tal-NPU. Iċ-ċentri tad-data l-godda se jappoġġaw l-operazzjonijiet u aktar minn 45,000 uffiċjal tal-pulizija madwar l-Ukrajna, fil-livelli nazzjonali u komunitarji, inklużi 102 linja ta' emerġenza tal-Pulizija.

38. L-UE appoġġat bis-shiħ ir-riformi tal-governanza korporattiva fl-SOEs u r-ristrutturar/is-separazzjoni ta' NAFTOGAZ, it-tnejn permezz tal-kundizzjonalità tal-AMF. Appoġġajna wkoll titjib fir-ristrutturar u fil-governanza għal għadd ta' SOEs u SOBs, permezz tal-akbar kontribuzzjoni għal kont b'diversi donaturi tal-BERŻ.

40. L-ewwel nett, l-UE introduċiet kundizzjonijiet relatati mar-riforma tal-infurzar fil-programm tal-AMF V tal-UE. It-tieni nett, il-Kummissjoni implimentat il-Proġett 17 (Pravo Justice) li kien qed iwettaq analiżi fil-fond tal-isfidi relatati mal-politika ta' infurzar u mal-moratorji u qed jipprovdi pariri ta' politika estensivi għat-tkomplija tar-riformi. L-isfidi f'dan il-qasam huma kumplessi u multidimensjonali, u jeħtieġu strateġija ta' rispons fit-tul, flimkien ma' rieda politika.

41. Għall-aġġornament fattwali dwar il-Bord Superviżorju ta' Naftogaz:

Fid-19 ta' Mejju 2021, il-Kabinett tal-Ministri ħatar mill-ġdid ħames membri attwali tal-bord superviżorju tal-kumpanija għal sena sakemm titlesta l-għażla kompetittiva ta' bord superviżorju indipendenti ġdid, nehha lil Robert Bensch mill-SB ta' Naftogaz u habbar l-għażla kompetittiva għal erba' membri indipendenti tal-SB.

42. Ir-riformi tal-governanza korporattiva tal-SOEs appoġġati mill-UE kienu jinkludu bosta miżuri kontra l-korruzzjoni relatati direttament mal-governanza korporattiva tajba, il-ġestjoni finanzjarja tajba, it-trasparenza u r-responsabbiltà. L-isforzi tagħna twasslu permezz tal-kundizzjonijiet relatati mar-riforma tal-SOEs f'diversi Programmi ta' Assistenza Makrofinanzjarja tal-UE, djalogi/laqgħat ta' politika ta' livell għoli, interventi taht il-kont ta' diversi donaturi tal-BERŻ, parteċipazzjoni fil-grupp ta' hidma dwar il-privatizzazzjoni u osservazzjoni tal-proċessi tal-għażla għall-membri tal-bord superviżorju fl-SOEs u l-finanzjament tat-timijiet ta' appoġġ għar-riforma fil-Ministeru tal-Ekonomija u entitajiet oħra tal-Gvern.

43. L-għajjnuna mill-Istat u l-kompetizzjoni huma oqsma kumplessi ta' riforma. Fil-pajjiżi tal-UE, ir-riformi f'dan il-qasam ħadu ħafna snin biex jitlestew. Din l-aġenda ta' riforma se tiegħu ż-żmien ukoll fl-Ukrajna. L-Ukrajna għamlet xi progress f'dawn l-aħħar snin, inkluż fit-tishih tal-indipendenza istituzzjonali tal-AMCU u t-titjib tal-qafas legiżlattiv u ta' infurzar biex ikun hemm allinjament mar-regoli tal-UE dwar l-għajjnuna mill-istat u l-kompetizzjoni. L-UE pprovdiet appoġġ kemm għall-qafas legiżlattiv kif ukoll għall-kapaċità ta' infurzar. Il-proġetti tal-UE, jiġifieri l-proġetti 10 u 19 li l-Qorti skrutinizzat, ipprovdew appoġġ għall-kapaċità istituzzjonali b'enfasi fuq il-kapaċità ta' infurzar.

Fir-rigward tal-indipendenza tal-AMCU, filwaqt li għad fadal xi sfidi u riskji, sar progress sinifikanti fit-tishih tal-indipendenza tal-AMCU f'dawn l-aħħar snin kif deskritt fir-rapport tal-OECD dwar l-Indiċi tal-Politika tal-SMEs. Ir-referenza għall-indipendenza tal-AMCU fir-Rapport dwar l-Implimentazzjoni tal-Assoċjazzjoni tirreferi għal kwistjoni speċifika relatata mal-proċess tal-għażla tal-kap tal-korp tal-appell tal-akkwist pubbliku (li fl-Ukrajna huwa wiehed mill-kummissarji tal-AMCU).

44. Twegiba komuni għall-paragrafu 44 u l-Kaxxa 1:

Minhabba li huwa ġeneralment rikonoxxut li l-prattikanti u l-akkademiċi fil-qasam għadhom jiffaċċjaw limitazzjonijiet u sfidi perenni fil-kejl tal-bidliet fil-livelli tal-korruzzjoni kif ukoll jekk l-isforzi kontra l-korruzzjoni javvanzawx u humiex qed ikollhom impatt, in-Netwerk tal-OECD Kontra l-Korruzzjoni, permezz tal-Programm tal-UE għall-Integrità għall-Ġlieda kontra l-Korruzzjoni, se jiżviluppa indikaturi tal-prestazzjoni dettaljati ħafna kontra l-korruzzjoni b'punti ta' riferiment ċari u mfassla apposta, li qed jiġu ttestjati f'diversi pajjiżi, inkluża l-Ukrajna. Madankollu, dan jibqa' qasam kumpless u miexi ġeneralment bil-mod minhabba d-diffikultà li titkejjel il-korruzzjoni direttament. It-tendenza attwali hija li wiehed ta' spiss iserraħ fuq kejl indirett permezz ta' indikaturi proxy li huma speċifiċi għall-kuntest iżda aktar osservabbli u azzjonabbli.

46. Mhuwiex ċar x'għandu jkun il-valur miżjud ta' rapport speċifiku ulterjuri. Il-QAI għandu prijoritajiet u objettivi speċifiċi b'indikaturi identifikati b'mod ċar. Bħala Missjoni tal-PSDK, EUAM Ukraine hija strument maqbul mill-Kunsill, li għandu sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni tiegħu stess. Il-parametraġġ referenzjarju ġie introdott bħala mezz għal aktar rigorożità u responsabbiltà fit-twettiq tal-mandat tal-Missjoni. Punti ta' riferiment immirati huma identifikati matul il-faži tal-ippjanar biex il-missjonijiet u s-CPCC ikunu jistgħu jwettqu monitoraġġ u valutazzjoni tal-attivitajiet implimentati. L-EUAM Ukraine ssegwi l-linji gwida ta' rappurtar maqbula mill-Istati Membri tal-UE. L-impatt u l-kisbiet tal-Missjoni jiġu rrappurtati kull sitt xhur lis-SEAE/CPCC u jiġu approvati mill-Istati Membri tal-UE fil-forma ta' rapporti formali bbażati fuq punti ta' riferiment u skont il-mandat tal-Missjoni.

47. Ir-rapport annwali dwar il-Ġestjoni tal-Azzjoni Esterna (RGAE) jinkludi l-progress miksub fl-oqsma ta' prijorità msemmija fil-Qafas ta' Appoġġ Uniku 2018–2020. L-EAMR huwa għodda importanti ta' ġestjoni għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-programmi u tal-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni. Madankollu, ma jirreferix sistematikament għall-indikaturi inklużi fl-SSF 2018–2020.

49. Bħala missjoni ċivili tal-PESK, L-EUAM Ukraine ssegwi l-linji gwida ta' rappurtar maqbula mill-Istati Membri tal-UE. L-impatt u l-kisbiet tal-Missjoni jiġu rrapportati kull sitt xhur lis-SEAE/CPCC u jiġu approvati mill-Istati Membri tal-UE fil-forma ta' rapporti formali bbażati fuq punti ta' riferiment u skont il-mandat tal-Missjoni. Barra minn hekk, qabel l-estensjoni ta' kull mandat, jitwettqu Valutazzjoni Operazzjonali u Analiżi Strateġika komprensivi. Dawn il-proċessi jservu bħala bażi għall-estensjoni tal-mandat. Bħalissa s-SEAE qed jaħdem fuq metodoloġija ta' valutazzjoni tal-impatt fuq l-effetti fuq terminu medju u twil tal-attivitajiet tal-Missjonijiet tal-PSDK.

53. Kisba ewlenija oħra kienet l-appoġġ għall-għażla trasparenti ħafna u bbażata fuq il-mertu tal-imħallfin tal-Qorti Għolja ta' Kontra l-Korruzzjoni bl-involviment ta' esperti internazzjonali, u l-appoġġ sussegwenti biex il-Qorti ssir kompletament funzjonali.

56. Il-Kummissjoni tqis li hija għamlet l-assistenza teknika kondizzjonali. Pereżempju, il-Kummissjoni ssospendiet temporanjament l-appoġġ tal-EUACI (il-Proġett 12) lil waħda mill-istituzzjonijiet ewlenin tagħha (l-NACP) meta l-integrità tat-tmexxija tagħha ġiet kompromessa. Għal raġunijiet simili, l-appoġġ tnaqqas sostanzjalment ukoll għall-Kunsill Għoli tal-Ġustizzja fi hdan il-programm tal-UE dwar il-Ġustizzja ta' Pravo (il-Proġett 17).

58. L-EUAM ikkontribwixxiet b'parir strateġiku għal-liġi ffirmata f' Settembru 2019 biex tirriforma l-uffiċċju tal-prosekutur. Il-Missjoni kienet ukoll involuta fil-fond fl-attestazzjoni sussegwenti tas-servizz tal-prosekuzzjoni li wasslet biex tgħaddi b'2/3 mit-testijiet tal-għarfien, tal-kompetenza u tal-integrità.

Kaxxa 4 - Il-kontribuzzjonijiet tal-Kummissjoni u tal-EUAM għall-valutazzjoni mill-ġdid u l-għażla tal-prosekuturi

Sal-lum, minn madwar 12000, 7700 prosekutur biss għaddew mill-attestazzjoni. Madwar 1800 każ li jikkontestaw l-attestazzjoni huma pendenti fil-qrati. Ir-riforma tal-attestazzjoni kienet ibbażata fuq il-liġi ta' Ottubru 2019 li introduċiet perjodu ta' riforma interim ta' sentejn li matulu l-korpi ta' prosekuzzjoni ordinarji, inkluż il-QDCP, kellhom jiġu sospiżi, sabiex is-sistema kollha ta' prosekuzzjoni tkun tista' terġa' tinbena mill-qiegħ.

Barra minn hekk, f'Mejju 2021, il-Prosekutur Ġenerali adotta Regolament ġdid għall-ħatra għal pożizzjonijiet amministrattivi (kundizzjoni tal-MFA V), li se japplika għall-perjodu ta' riforma interim u għaddejjha ħidma biex tittejjeb il-proċedura għall-perjodu permanenti li jibda fil-ħarifa tal-2021.

59. Huwa diffiċli li tinkiseb malajr il-fiduċja fis-sistemi tal-infurzar tal-liġi u tal-prosekuzzjoni fl-Ukrajna. Huwa wkoll diffiċli li titkejjel, peress li tiddependi fuq il-kwalità tal-istħarriġ u hija affettwata minn diversi fatturi, mhux l-inqas il-midja. Il-fiduċja fl-aġenziji tal-infurzar tal-liġi għadha baxxa, iżda – b'xi eċċezzjonijiet u tnaqqis fl-2020 – żdiedet matul is-snin. Minbarra l-istħarriġ ikkummissjonat l-EUAM, huwa importanti li wiehed iħares lejn ix-xejriet ta' sħarriġ ieħor rikonoxxut b'mod wiesa', bħal dawk imwettqa miċ-Ċentru ta' Razumkov² dwar il-fiduċja tal-aġenziji tal-infurzar tal-liġi u l-prosekuzzjoni¹. L-EUAM dejjem tqabbel diversi sorsi u tinkludi wkoll data dwar l-esperjenza u l-effiċjenza tal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi meta tivvaluta l-iżviluppi fil-fehmiet taċ-ċittadini dwar l-LEAs fl-Ukrajna.

² Sors għall-istħarriġ ta' Razumkov għall-2019–20 bl-Ukrajn biss: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-institutiv-suspilstva-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-berezen-2021r>

61. Il-pakkett ta' riforma tal-2016 (li kien jiffirma l-bażi tal-valutazzjoni għall-konformità tal-Kuntratti tal-Bini tal-Istat) kien pożittiv u suffiċjenti. Tabilhaqq, il-Kummissjoni ta' Venezja vvalutat b'mod pożittiv il-bidliet kostituzzjonali u r-regoli legiżlattivi komplementari. L-analiżijiet kritiċi li tirreferi għalihom il-Qorti tal-Ġustizzja, saru biss wara u għalhekk ma setgħux iservu bħala bażi għal evalwazzjoni, *ratione temporis*. L-SBC ippreveda biss l-adozzjoni ta' bidliet legali, iżda mhux għall-implimentazzjoni sħiħa tagħhom. Fil-fatt, minhabba ż-żmien li teħtieg bidla profonda bħal din fis-sistema ġudizzjarja, ir-rekwiżit ta' implimentazzjoni sħiħa kien jiegħleb l-iskop kollu tal-KFS, li kien li jipprovdi appoġġ rapidu għaż-żmien inizjali ta' wara Maidan.

62. Fid-29 ta' Ġunju 2021, il-Parlament Ukren adotta l-liġi li tistabilixxi mill-ġdid il-HQCJ. Il-liġi tintroduċi proċedura tal-għażla ġdida, trasparenti u bbażata fuq il-mertu għall-membri tagħha, inkluż mudell ta' votazzjoni li jippermetti rwol deċiżiv ta' esperti indipendenti nnominati internament, f'konformità mar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni ta' Venezja. Għal raġunijiet tekniċi, jeħtieg li l-liġi terġa' tiġi vvutata f'nofs Lulju. Abbozz ta' liġi li tipprevedi l-kontroll tal-integrità/verifika tal-integrità tal-membri attwali/futuri tal-HCJ huwa skedat għall-adozzjoni f'nofs Lulju.

Kaxxa 5 - Appoġġ mill-Kummissjoni għas-sistema ta' ġestjoni tal-każijiet elettronici

F'Ġunju 2021, il-Parlament Ukren adotta l-liġi li holqot il-bażi legali tas-sistema ta' ġestjoni tal-kawzi elettronici fl-aġenziji kontra l-korruzzjoni u fl-aġenziji l-oħra kollha tal-infurzar tal-liġi fl-Ukrajna. Is-sistema ta' ġestjoni tal-każijiet elettronici se tagħti spinta lit-trasparenza u l-effiċjenza fl-investigazzjonijiet kriminali u tnaqqas ir-riskji ta' korruzzjoni.

71. L-istituzzjonijiet tal-AC għandhom imħallfin, prosekuturi u investigaturi magħżula wara proċedura rigida, inkluż kontroll tal-integrità. Huma għandhom ukoll ġurisdizzjoni esklużiva biex jaġġudikaw każijiet ta' korruzzjoni ta' livell għoli u għodod investigattivi speċjali. Bis-saħħa ta' dan, il-bini robust tal-kapaċitajiet u l-appoġġ tal-IT, dawn l-aġenziji saru operattivi u bdew jibnu rekord kredibbli.

Mill-bidu tal-operazzjoni tal-HACC fi tmiem l-2019, diġà ngħataw aktar minn 34 verdett, inklużi sentenzi effettivi ta' habs. Hafna aktar każijiet qed jaslu fi tmiemhom u l-verdetti huma mistennija dalwaqt.

Il-bini ta' rekord f'każijiet kumplessi ta' korruzzjoni jieħu ż-żmien. Barra minn hekk, il-COVID-19 dewwem hafna proċedimenti.

Għandu jiġi rikonoxxut ukoll li bis-saħħa tal-fatt li s-sistema ta' dikjarazzjoni tal-assi saret operattiva (parti mill-kundizzjonalità tal-UE taħt l-AMF u l-SBC), mijiet ta' mħallfin iddeċidew li jirriżenjw mill-pożizzjonijiet tagħhom fl-2016-2018 minflok ma jgħaddu mill-evalwazzjoni tal-kwalifiki jew jissottomettu dikjarazzjonijiet tal-assi (eż. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/zvit_2016.pdf)

73. Id-Deciżjoni tteħdet kemm abbażi tal-progress eżistenti kif ukoll abbażi tal-impenn mill-awtoritajiet Ukreni. Bis-saħħa tal-parametri referenzjarji kontra l-korruzzjoni, l-appoġġ tal-UE għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni fl-Ukrajna rċieva aktar attenzjoni mill-awtoritajiet Ukreni u aktar involviment.

Kaxxa 6 - Eżempji ta' kundizzjonijiet/punti ta' riferiment kontra l-korruzzjoni bi kwistjonijiet ta' valutazzjoni

Il-valutazzjoni kienet ibbażata fuq taħlita ta' progress miksub u impenji sodi meħuda mill-Ukrajna. Fiz-żmien tal-valutazzjoni, kien hemm rekord pożittiv rigward l-implimentazzjoni tal-legiżlazzjoni adottata kontra l-korruzzjoni, twaqqfet NABU notevoli, il-Kap mahtur, l-aġenzija kellha l-persunal u

tharreg u gie elett il-bord tan-NAPC u nhatar il-kap tal-SAPO. B'dawn il-fondazzjonijiet fis-sehh, l-implimentazzjoni kienet imminente.

Tabilhaqq, is-Sitt Rapport ta' Progress dwar l-Implimentazzjoni mill-Ukrajna tal-Pjan ta' Azzjoni dwar il-Liberalizzazzjoni tal-Viża jsemmi għadd ta' żviluppi pożittivi fir-rigward tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni. Jgħid biċ-ċar li “Il-progress innutat fil-ħames rapport dwar il-politiki ta' kontra l-korruzzjoni, partikolarment il-progress leġiżlattiv u istituzzjonali, baqa' għaddej.” Għal iktar dettalji ara wkoll id-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja r-rapport SWD(2015) 705 final - paġni 14 sa 16. Ir-rapport isemmi l-impenji li saru mill-Ukrajna. Is-sitt rapport isemmi “Fuq il-bażi ta' dawn l-impenji, il-parametru referenzjarju kontra l-korruzzjoni huwa meqjus li ntlahaq” bil-għan li l-Ukrajna tiġi iċċentivata biex tissodisfa dawn l-impenji. Madankollu, il-konklużjoni li l-punt ta' riferiment huwa ssodisfat hija bbażata wkoll fuq il-progress miksub imsemmi fil-paġni 5-6 (u spjegat fid-dettall fid-dokument ta' ħidma tal-persunal fil-paġni 14-16).

It-terminu ewlieni rigward l-issodisfar ta' din il-kundizzjoni kien jekk f'Novembru 2016 (*u mhux fl-2018 meta tteħdet id-deċiżjoni dwar l-MFA III*), is-sistema kienet “effettiva”. Minhabba l-kumplessità tas-sistema, il-mistoqsija dwar jekk is-sistema ġenerali kinitx effettiva ma setgħetx titwieġeb b'mod sempliċi u bi preċiżjoni matematika, iżda kienet teħtieġ apprezzament suġġettiv. Fi kliem ieħor, kien hemm ċertu margni ta' diskrezzjoni f'dak l-apprezzament. Abbażi tal-fatti li s-sistema elettronika tnediet fl-1 ta' Settembru 2016 u fit-30 ta' Ottubru 2016, 103.268 dikjarazzjoni annwali kienu diġà ġew ipprezentati lis-sistema u li d-dikjarazzjonijiet kienu disponibbli għall-pubbliku fuq is-sit web tal-Aġenzija Nazzjonali għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni (NAPC) li baqgħu fl-ambitu tad-diskrezzjoni tagħha, il-Kummissjoni qieset li s-sistema kienet effettiva. Dan l-apprezzament ma tteħidx b'mod ħafif, iżda, minbarra l-fatti ta' hawn fuq, kien ibbażat fuq il-valutazzjoni ta' esperti esterni. Ma kien hemm l-ebda indikazzjoni fattwali f'Novembru 2016 li kienet twassal għall-konklużjoni li l-Kummissjoni jew kwalunkwe attur ieħor involut fit-teħid ta' deċiżjonijiet qabżu l-margni ta' diskrezzjoni tagħha.

Il-kundizzjoni tiffoka fuq l-istabbiliment u l-operat indipendenti tal-NABU, SAPO u NAPC. Fiż-żmien tal-valutazzjoni tal-konformità, it-tliet istituzzjonijiet ġew stabbiliti u kellhom indipendenza funzjonali. L-indipendenza tagħhom mill-indhul politiku ma setgħetx possibbilment tiġi vvalutata f'punt ta' żmien u jeħtieġ li tiġi affermata mill-ġdid fuq bażi kontinwa.

76. Il-Kummissjoni tqis li ma jingħatax biżżejjed kreditu lis-sistema tad-dikjarazzjoni tal-assi. Id-dikjarazzjonijiet tal-assi (AD) huma għodda b'saħħitha għall-prevenzjoni tal-korruzzjoni. Dawn ma jservux biss bħala bażi għal investigazzjonijiet kriminali possibbli. Għalhekk, il-valutazzjoni tal-QEA tissottovaluta l-impatt indirett u l-effett pożittiv li s-sistema AD għandha bħala għodda preventiva: pereżempju, l-AD pubblikament disponibbli serva bħala sors ewlieni għall-ħidma tal-bordijiet tal-għażla (internazzjonalizzati) meta ġew ivvalutati l-integrità tal-kandidati (il-Kunsill Pubbliku tal-Esperti Internazzjonali/l-imħallfin tal-HACC 2018; L-għażla tal-kap tal-NACP fl-2019 u l-għażla tal-kap tal-SAPO li għadha għaddeja 2020/2021). Barra minn hekk, l-obbligu wahdu li jiġi pprezentat l-AD pubblikament wassal biex mijiet ta' mħallfin biex jirriżenjaw mill-pożizzjonijiet tagħhom fl-2016 u fis-snin ta' wara. Barra minn hekk, is-soċjetà ċivili u l-ġurnalisti investigattivi spiss jużaw l-AD disponibbli fil-ħidma tagħhom għall-iżvelar ta' skemi ta' korruzzjoni u kriminalità organizzata.

Fir-rigward tal-effettività tas-sistema AD, kien hemm xi aġġornamenti reċenti fis-sistema u fir-regoli ta' verifika li għamluha aktar effettiva. Barra minn hekk, it-tmexxija tal-NAKP intgħażlet b'involverment ta' espert internazzjonali, li żgura l-indipendenza u l-proattività tal-NAKP fil-perjodu reċenti, fost l-oħrajn fir-rigward tal-verifika AD.

77. Fir-rigward tal-istrategija kontra l-korruzzjoni 2018–20, dik l-istrategija, minkejja għadd ta' nuqqasijiet, kienet twassal għal progress, u huwa għalhekk li ltaqgħet ma' rezistenza qawwija minn

interessi personali. F'dawn iċ-ċirkostanzi l-UE ddecidiet li tappoġġja l-istrategġija, anke jekk hija meqjusa 'l bogħod milli tkun perfetta. Il-valutazzjoni ġenerali ta' strategġija tista' tkun pożittiva anke jekk mhux kollha u kull rakkomandazzjoni tiġi kkunsidrata.

Madankollu, anki dak l-appoġġ u l-insistenza ma kinux b'saħħithom biżżejjed biex jiżguraw l-adozzjoni.

Hemm limiti li għalihom l-UE tista' tinfluwenza l-istrategġiji ta' pajjiż terz sovrani.

78. L-UE ssuspendiet temporanjament l-appoġġ tal-EUACI lil waħda mill-istituzzjonijiet ewlenin tagħha għall-appoġġ (in-NAPC meta r-riskju (ukoll reputazzjonali) sar għoli wisq).

79. Fil-fatt, il-proġett 12 (EUACI) appoġġa direttament il-proċess ta' ristrutturar għall-NACP permezz ta' pariri legiżlattivi dwar il-liġi adottata kif ukoll in-nomina ta' esperti internazzjonali u l-istabbiliment ta' segretarjat shih ta' appoġġ għall-kummissjoni tal-għażla.

80. Fid-29 ta' Ġunju 2021, il-Parlament Ukren adotta l-liġi li tregġa' lura reġim ta' sanzjonijiet deterrenti għan-nuqqas ta' preżentazzjoni ta' dikjarazzjonijiet tal-assi u dikjarazzjonijiet foloz.

82. In-NABU tiddependi fuq is-servizz analitiku tal-SFMS u l-kooperazzjoni bejn l-aġenziji bejn it-tnejn issaħhet bl-appoġġ tal-EUACI (ara r-rapport tar-riżultati finali tal-EUACI, paġna 38).

Fir-rigward tas-Servizz tas-Sigurtà tal-Ukrajna, b'appoġġ qawwi mill-UE, bħalissa qed jiġi kkunsidrat abbozz ta' liġi li jirrifirma profondament din l-istituzzjoni fil-Parlament Ukren.

83. L-SAPO huwa legalment u operazzjonalment indipendenti mill-Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali. Huwa għandu s-setgħa li jwettaq il-mandat tiegħu b'mod awtonomu. Madankollu, bħalissa, minhabba l-assenza ta' Kap ta' SAPO, għadd limitat ta' funzjonijiet tal-kap jitwettqu mill-Prosekutur Ġenerali.

Il-Kummissjoni qed tappoġġja l-proċess tal-għażla li għaddej bħalissa għal kap ġdid tal-SAPO permezz tan-nomina ta' esperti internazzjonali għall-kummissjoni tal-għażla kif ukoll l-appoġġ tas-segretarjat għall-esperti tal-kummissjoni pprovdut mill-EUACI.

84. L-HACC fl-aħħar inholoq prinċipalment minhabba l-pressjoni politika bla waqfien mill-UE u minn shab internazzjonali oħra, b'mod partikolari l-FMI u l-G7.

Sal-lum, l-HACC ta 38 verdett (33 kundanna u 5 akkużi) u aktar minn 200 kawża huma pendenti. Din hija zieda sinifikanti fl-aġġudikazzjoni ta' kawżi ta' livell għoli meta mqabbla mas-sitwazzjoni qabel ma l-HACC beda jopera.

86. Minn Ġunju 2021, l-HACC ta 38 sentenza, li minnhom 33 huma kundanni u 5 liberati.

KONKLUŻJONIJET U RAKKOMANDEZZJONIJET

89. Matul dawn l-aħħar 5 snin, l-UE kellha rwol ewleni fl-istabbiliment tal-qafas legali u istituzzjonali li huwa rekwiżit meħtieġ għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni (kbira) ta' livell għoli, l-operazzjonalizzazzjoni ta' dan il-qafas fil-prattika, it-titjib u t-trasparenza tas-sistema tal-akkwist pubbliku, l-għoti tas-setgħa lis-soċjetà ċivili vibranti u l-komunità tal-ġurnalizmu investigattiv. Dawn l-elementi kollha huma kruċjali għall-ġlieda kontra l-korruzzjoni (kbira). L-istituzzjonijiet speċjalizzati tal-AC bdew ukoll jiżviluppaw rekord kredibbli f'kazijiet kumplessi ta' korruzzjoni ta' livell għoli, minkejja li l-katina ġudizzjarja speċjalizzata tlestiet biss fi tmiem l-2019 u l-COVID-19 kellha impatt negattiv fuq il-proċedimenti.

90. Jekk jogħġbok ara t-tweġibiet tagħna għall-paragrafu IV u paragrafi ohra fit-taqsimha tas-Sommarju Eżekuttiv hawn fuq, kif ukoll għall-paragrafi 22-37 hawn fuq. Fir-rigward ta' "mudell għar-restrizzjoni tad-dhul", l-Unjoni introduċiet miżuri restrittivi kontra l-miżapproprjazzjoni tal-Ukrajna fl-2014 sabiex tiffacilita l-irkupru tal-assi billi tiffriża l-fondi ta' persuni li huma soġġetti għal proċedimenti kriminali fl-Ukrajna għall-miżapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat tal-Ukrajna. Il-kamp ta' applikazzjoni tar-reġim huwa mmirat u jkopri każijiet fejn il-fondi jew ir-rizorsi pubbliċi ġew miżapproprjati u ġie kkwżat dannu finanzjarjament kwantifikabbli lill-Istat.

Il-miżuri ma jinkludux projbizzjoni fuq l-ivvjaġġar peress li din taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tar-reġim tas-sanzjonijiet ta' miżapproprjazzjoni.

91. L-EUACI ffukat l-aktar fuq il-ġlieda kontra l-korruzzjoni kbira. Il-biċċa l-kbira tal-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni li appoġġa jittrattaw esklużivament il-korruzzjoni kbira. Jekk jogħġbok ara wkoll it-tweġibiet tagħna hawn fuq (eż. 29).

Rakkomandazzjoni 1 – It-tfassil u l-implimentazzjoni ta' azzjonijiet speċifiċi li jindirizzaw il-korruzzjoni l-kbira

- a) Is-SEAE u l-Kummissjoni jaċċettaw din ir-rakkomandazzjoni.
- b) Is-SEAE u l-Kummissjoni jaċċettaw din ir-rakkomandazzjoni.
- c) Is-SEAE u l-Kummissjoni jaċċettaw din ir-rakkomandazzjoni

Rakkomandazzjoni 2 – Evalwazzjoni u aġġustament tal-iskala tal-appoġġ tagħha għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u l-ġurnalizmu investigattiv

- a) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni
- b) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni

Rakkomandazzjoni 3 – Jikkontribwixxi għat-tneħħija ta' impedimenti għal kompetizzjoni hielsa u ġusta

- a) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- b) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- c) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.

94. Huwa ġeneralment rikonoxxut li l-prattikanti u l-akkademiċi fil-qasam għadhom jiffaċċjaw limitazzjonijiet u sfidi perenni fil-kejl tal-bidliet fil-livelli ta' korruzzjoni kif ukoll jekk l-isforzi kontra l-korruzzjoni humiex qed ikollhom impatt. In-netwerk tal-OECD Kontra l-Korruzzjoni, permezz tal-Programm tal-UE għall-Integrità għall-Ġlieda kontra l-Korruzzjoni, qed imexxi indikaturi tal-prestazzjoni dettaljati ħafna kontra l-korruzzjoni li qed jiġu ttestjati f'diversi pajjiżi, inkluża l-Ukrajna. Madankollu, dan jibqa' qasam kumpless u miexi bil-mod minħabba d-diffikultà li titkejjel il-korruzzjoni direttament. It-tendenza attwali hija li wiehed ta' spiss iserraħ fuq kejl indirett permezz ta' indikaturi proxy li huma speċifiċi għall-kuntest iżda aktar osservabbli u azzjonabbli.

L-EUAM Ukraine ssegwi l-linji gwida ta' rappurtar maqbula mill-Istati Membri tal-UE. L-impatt u l-kisbiet tal-Missjoni jiġu rappurtati kull sitt xhur lis-SEAE/CPCC u jiġu approvati mill-Istati Membri tal-UE. Barra minn hekk, qabel l-estensjoni ta' kull mandat, jitwettqu Valutazzjoni Operazzjonali u

Analizi Strateġika komprensivi. Bhalissa s-SEAE qed jaħdem fuq metodoloġija ta' valutazzjoni tal-impatt fuq l-effetti fuq terminu medju u twil tal-attivitajiet tal-Missjonijiet tal-PSDK.

Rakkomandazzjoni 4 – Titjib fil-monitoraġġ u r-rappurtar sabiex tinforma u tieħu azzjoni korrettiva fejn meħtieġ

a) Il-Kummissjoni taççetta r-rakkomandazzjoni parzjalment: il-miri u l-indikaturi (kwantifikabbli) predefiniti ssuġġeriti jistgħu jiġu inklużi biss fir-rappurtar kull meta dan ikun fattibbli.

Tabilhaqq, ir-rappurtar u l-monitoraġġ diġà qed isiru b'mod intensiv, u jeħtieġu riżorsi amministrattivi sostanzjali. Ir-rappurtar u l-monitoraġġ (eż. Rapporti ta' Implimentazzjoni ta' Assoċjazzjoni jew rapporti oħra fi hdan il-governanza miftiehma tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni, eż. fi hdan il-qafas tas-sottokomitati tal-Gustizzja u l-Affarijiet Interni) isegwu regoli/metodoloġiji maqbula b'mod ġenerali għall-pajjiżi tal-Viċinat (u lil hinn) li jkopru l-oqsma kollha ta' riforma fid-dettall, inklużi dawk ta' rilevanza fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni ta' livell għoli. Ftit li xejn hemm flessibilità (u lanqas ma jkun hemm valur miżjud) biex tiġi introdotta sistema speċifika ta' monitoraġġ għall-Ukrajna f'każijiet bħal dawn.

Fir-rigward tal-monitoraġġ taht il-mekkaniżmu ta' sospensjoni tal-viża, ir-Raba' Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Sospensjoni tal-Viża, li mistenni jiġi adottat fl-2021, se juża metodoloġija differenti, inklużi l-kontribuzzjonijiet tal-Istati Membri u se jagħmel sforz akbar biex jivvaluta t-tweqqif kontinwu tal-parametri referenzjarji għal-liberalizzazzjoni tal-viża f'aktar dettall għall-pajjiżi tas-Sħubija tal-Lvant.

b) Il-Kummissjoni taççetta r-rakkomandazzjoni.

97. Il-Kummissjoni Għolja għall-Kwalifiki tal-Imħallfin hija mistennija li tiġi stabbilita permezz ta' leġiżlazzjoni attwalment pendenti fir-Rada fit-tieni qari. Dak il-korp se jkollu l-kompitu li jwettaq skrutinju fuq il-bqija tal-imħallfin.

98. Il-fatt li għaddejja ġlieda kontinwa biex jiġi ppreservat il-qafas istituzzjonali ta' livell għoli kontra l-korruzzjoni jfisser li dan il-qafas huwa effettiv u għandu l-kapaċità li jisfida l-interessi personali.

Rakkomandazzjoni 5 – Jiġu enfasizzati l-integrità u l-impenn għar-riforma meta jiġi pprovdut appoġġ għat-tishih tal-kapaċitajiet għall-istituzzjonijiet

a) Il-Kummissjoni taççetta r-rakkomandazzjoni.

b) Il-Kummissjoni taççetta r-rakkomandazzjoni.

99. Kif innotat fit-tweġiba tagħna għall-Kaxxa 5 hawn fuq, f'Ġunju 2021, il-Parlament Ukren adotta l-liġi li ħolqot bażi legali ċara għat-tneġġija tas-sistema ta' ġestjoni tal-kawżi elettronici fl-aġenziji kontra l-korruzzjoni u fl-aġenziji l-oħra kollha tal-infurzar tal-liġi fl-Ukrajna. Is-sistema ta' ġestjoni tal-każijiet elettronici se tagħti spinta lit-trasparenza u l-effiċjenza fl-investigazzjonijiet kriminali u tnaqqas ir-riskji ta' korruzzjoni.

Rakkomandazzjoni 6 – L-appoġġ għad-digitalizzazzjoni tar-reġistri

Il-Kummissjoni taççetta r-rakkomandazzjoni.

Rakkomandazzjoni 7 – Jiġu stabbiliti kundizzjonijiet aktar stretti għall-appoġġ tal-Kummissjoni

a) Il-Kummissjoni ta'çetta r-rakkomandazzjoni.

Ir-riforma ġudizzjarja, ir-riforma tal-prosekuzzjoni u l-governanza tal-istituzzjonijiet kontra l-korruzzjoni kienu parti integrali mill-kundizzjonalità tal-politika strutturali marbuta mal-programmi ta' assistenza makrofinanzjarja lill-Ukrajna. Minhabba l-isfidi li fadal, huwa mistenni li dawn l-elementi ta' riforma se jibqgħu parti minn kwalunkwe kundizzjonalità futura relatata mal-AMF.

b) Il-Kummissjoni ta'çetta r-rakkomandazzjoni
